

AJÁNLÁSOK SZAKPOLITIKUSOK SZÁMÁRA, MAGYARORSZÁG (D5.1)

A D2.1, T3.1.3 és T5.1 eredményeinek
összefoglalása

2025. március 31.

A KNOWNNEBs az Európai Unió LIFE21-CET-AUDITS programjától kapott támogatást a 101076494 számú támogatási megállapodás keretében.

DOKUMENTUM ÖSSZEFOGLALÓ INFORMÁCIÓ

Támogatási megállapodás száma	101076494	Rövidítés	KNOWnNEBs
Teljes cím	KNOWnNEBs – A nem energetikai előnyök beépítése az energiaaudit-gyakorlatba az ajánlott intézkedések gyorsabb bevezetése érdekében		
Kezdési dátum	2022.11.01	Időtartam	36 hónap
Projekt URL	https://webgate.ec.europa.eu/life/publicWebsite/project/details/101076494		
Szállítandó	D.5.1 – Ajánlások a nemzeti politikai döntéshozók számára		
Munkacsomag	5		
Jelleg		Terjesztés szintje	Nyilvános (D 5.1)
Vezető kedvezményezett	ESCAN (WP5)		
Szerző	Margarita Puente (ESCAN), Francisco Puente (ESCAN), Csoknyai Tamás (BME), Horváth Miklós (BME)		
Társszerzők	Gatis Žogla (Ekodoma), Aiga Barisa (Ekodoma)		

JOGI NYILATKOZAT

A KNOWnNEBs projekt az Európai Unió LIFE21-CET-AUDITS programjának támogatásában részesült, a 101076494 számú támogatási megállapodás keretében. A dokumentum tartalmáért kizárólag a szerzők felelősek. A dokumentum nem feltétlenül tükrözi az Európai Unió véleményét. Sem a CINEA, sem az Európai Bizottság nem felelős a dokumentumban szereplő információk bármilyen felhasználásáért.

ÖSSZEFOGLALÁS

A feladat célja: A D.2.1, valamint a T3.1.3 és T.5.1 keretében végzett tevékenységek eredményeinek összefoglalása (pdf., nemzeti nyelv – AT, BG, GR, HU, IT, LV, PL, PT, ES)

Bevezetés:

A jelen dokumentum fő célja, hogy összegyűjtse azokat az ajánlásokat, amelyekkel a nemzeti politikai döntéshozók figyelembe vehetik a nem energetikai előnyöket és a KNOWnNEBs projektben kidolgozott eszközöket a szakpolitikákban, elsősorban az EED irányelv és a nemzeti jogszabályokat átdolgozásával.

Ebből a célból a partnerek összefoglalják a vállalkozásoknál jelenleg alkalmazott energiaaudit-gyakorlatok áttekintésének eredményeit (D2.1), megvizsgálják a politikai döntéshozók számára készült haszonmutatót (T3.1.3) és a politikai döntéshozókkal tartott ülések következtetéseit (T5.1).

TARTALOM

EU jogszabályok	5
Ajánlások a nemzeti politikai döntéshozók számára – Magyarország esete	9
Melléklet: Interjú témák	11

EU JOGSZABÁLYOK

Az energiahatékonyság járulékos hatásait érintő legfontosabb irányelvek (EU) és útmutatók:

- Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/2002 irányelve (2018. december 11.) az energiahatékonyságról szóló 2012/27/EU irányelv módosításáról.
- Az Európai Parlament és a Tanács 2023. szeptember 13-i (EU) 2023/1791 irányelve az energiahatékonyságról és az (EU) 2023/955 rendelet (átdolgozott változat) módosításáról.
- A 11. cikkhez fűzött iránymutatások: A Bizottság (EU) 2024/2002 ajánlása (2024. július 24.) az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/1791 iránymutatásának 11. cikkének értelmezésére vonatkozó iránymutatásokról az energiagazdálkodási rendszerek és az energiaauditok tekintetében.

[EUR-Lex – 32024H2002 – HU – EUR-Lex](#)

Az energiahatékonyságról szóló (EU) 2018/2002 irányelv

1. oldal – (2) Az Európai Parlament és a Tanács 2012/27/EU irányelve (5) az Energia Unió megvalósításának egyik eleme, amelynek értelmében az energiahatékonyságot önálló energiaforrásként kell kezelni. Az energiahatékonyság elsőbbségének elvét figyelembe kell venni az ellátási oldalra és más szakpolitikai területekre vonatkozó új szabályok megállapításakor. A Bizottságnak biztosítania kell, hogy az energiahatékonyság és a keresleti oldali szabályozás egyenlő feltételekkel versenyezzenek a termelési kapacitással. Az energiahatékonyságot minden esetben figyelembe kell venni, amikor az energiarendszer tervezésével vagy finanszírozásával kapcsolatos döntéseket hoznak. Az energiahatékonyság javítására minden olyan esetben szükség van, amikor az költséghatékonyabb, mint az ellátási oldalon alkalmazott hasonló megoldások. Ez **elősegítheti** az energiahatékonyság **számos** előnyének **kiaknázását** az Unió, különösen a polgárok és a vállalkozások számára.

14. oldal (12) A 20. cikkbe a következő bekezdéseket javasoljuk beilleszteni:

„3a. Az energiahatékonysági intézkedések és az energetikai felújítások magánfinanszírozásának mobilizálása érdekében, a 2010/31/EU irányelvvel összhangban, a Bizottság párbeszédet folytat mind az állami, mind a magán pénzügyi intézményekkel annak érdekében, hogy felmérje a lehetséges intézkedéseket.

3b. A (3a) bekezdésben említett intézkedések a következőket tartalmazzák:

a) tőkebefektetések mozgósítása az energiahatékonyság területén az energiamegtakarítás pénzügyi kockázatkezelésre gyakorolt szélesebb körű hatásainak figyelembevétele által;

b) az energia- és pénzügyi teljesítményre vonatkozó mutatók javítása az alábbiak révén:

i. annak további vizsgálata, hogy az energiahatékonysági beruházások hogyan javítják az alapul szolgáló eszközök értékét;

ii. kutatások támogatása az energiahatékonysági beruházások **nem energetikai előnyeinek pénzügyi szempontú számszerűsíthetőségének megvalósítása** céljából.

(EU) 2023/1791 irányelv:

3. oldal (15): Ez az irányelv előrelépést jelent a 2050-ig elérendő klímasemlegesség felé, amelynek értelmében az energiahatékonyságot önálló energiaforrásként kell kezelni. Az energiahatékonyság elsőbbségének elve egy átfogó elv, amelyet minden szektorban figyelembe kell venni, az energiarendszeren túlmutatva, minden szinten, beleértve a pénzügyi szektort is. Az energiahatékonysági megoldásokat elsődleges lehetőségként kell figyelembe venni a politikai, tervezési és beruházási döntésekben, amikor új szabályokat állapítanak meg a kínálati oldalon és más politikai területeken. Az energiahatékonyság elsőbbségének elvét más jogi kötelezettségek, célok és elvek sérelme nélkül kell alkalmazni, azonban ezek a kötelezettségek, célok és elvek nem akadályozhatják az elv alkalmazását, és nem vezethetnek az elv alkalmazásának alóli mentességekhez. A Bizottságnak biztosítania kell, hogy az energiahatékonyság és a keresletoldali válaszintézkedések egyenlő feltételekkel versenyezzenek a termelési kapacitással. Az energiahatékonyság javítására akkor kell törekedni, ha az költséghatékonyabb, mint az ellátási oldalon alkalmazott hasonló megoldások. Ez **elősegítheti az energiahatékonyság számos előnyének kiaknázását** az Unió, különösen a polgárok és a vállalkozások számára. Az energiahatékonyság javítását célzó intézkedések végrehajtásának az energiaszegénység enyhítésében is prioritást kell élveznie.

7. oldal -(17) Az energiahatékonyság elsőbbségének elve az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1999 rendeletében (7) szerepel, és a Bizottság 2022. július 8-i közleményében meghatározott uniós energiarendszer-integrációs stratégia középpontjában áll. Noha az elv a költséghatékonyságon alapul, alkalmazása társadalmi szempontból szélesebb körű következményekkel jár. Ezek a következmények a körülményektől függően változhatnak, és azokat gondosan értékelni kell olyan megbízható költség-haszon elemzési módszerekkel,

amelyek figyelembe veszik **az energiahatékonyság járulékos előnyeit**. A Bizottság külön iránymutatásokat készített az elv részleteiről és alkalmazásáról, konkrét eszközöket és alkalmazási példákat javasolva különböző ágazatokban. A Bizottság emellett ajánlást is kiadott a tagállamok számára, amely az irányelvben meghatározott követelményeken alapul, és konkrét intézkedéseket szorgalmaz az elv alkalmazásával kapcsolatban. A tagállamoknak a lehető legnagyobb mértékben figyelembe kell venniük ezt az ajánlást, és annak alapján kell eljárniuk az energiahatékonysági elv gyakorlati megvalósításában.

11. cikk Energiagazdálkodási rendszerek és energiaauditok:

(6) A tagállamok olyan programokat dolgoznak ki, amelyek célja az 1. bekezdés (az elmúlt három évben átlagosan évi 85 TJ-nál több energiát fogyasztó vállalkozások) vagy a 2. bekezdés (az elmúlt három évben átlagosan évi 10 TJ-nál több energiát fogyasztó vállalkozások) hatálya alá nem tartozó kkv-k ösztönzése és technikai támogatása az energiaauditok elvégzésére, valamint az azokból származó ajánlások későbbi végrehajtására.

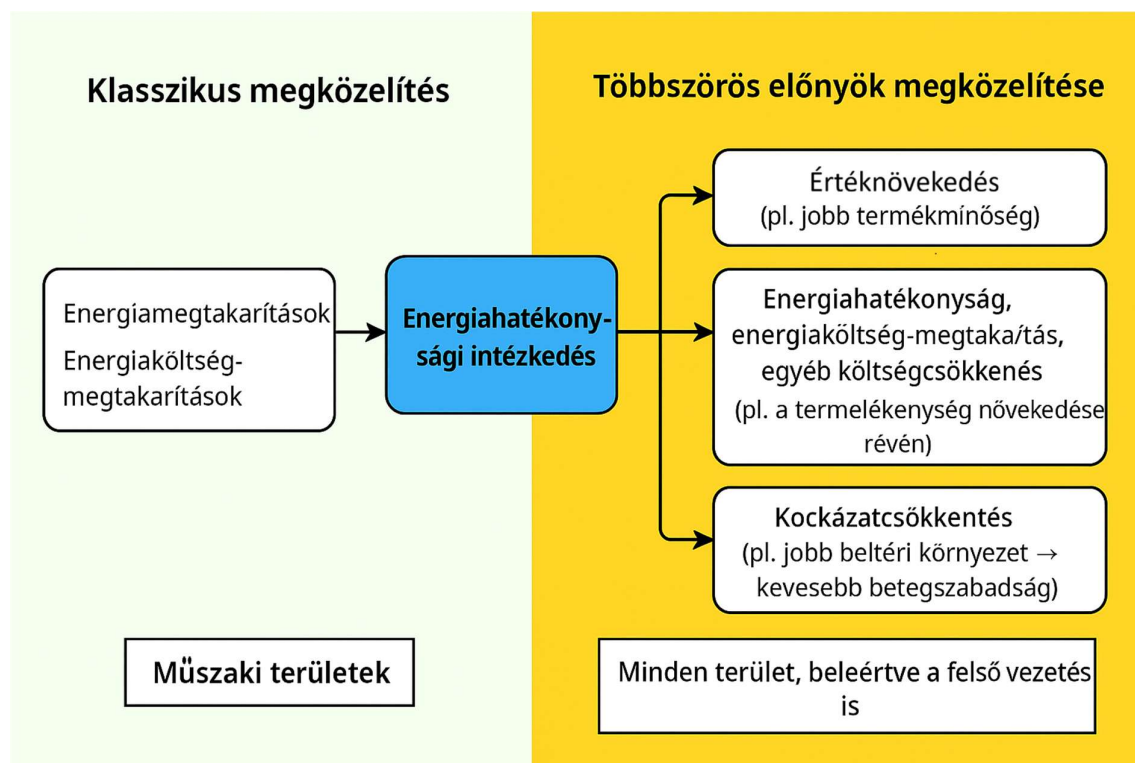
7. A tagállamok gondoskodnak arról, hogy a (6) bekezdésben említett programok **magukban** foglalják a kkv-k támogatását az energiahatékonysági intézkedések működésükben jelentkező **többszörös előnyeinek számszerűsítésében**, az energiahatékonysági ütemtervek kidolgozásában és a kkv-k számára energiahatékonysági hálózatok kialakításában, független szakértők segítségével.

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/1791 irányelve 11. cikkének iránymutatásai az energiagazdálkodási rendszerek és az energiaauditok tekintetében:

(7) A kis- és középvállalkozások (kkv-k) számára megfelelő feltételek megteremtése és támogatás nyújtása érdekében a tagállamokat ösztönzik arra, hogy olyan mechanizmusokat vezessenek be, mint például a kkv-k és mikrovállalkozások számára létrehozott energiaaudit-központok, amennyiben azok nem állnak versenyben a magán auditálókkal, hogy energiaauditokat és egyéb támogatási programokat nyújtsanak a kkv-k számára. A kkv-k számára kidolgozott támogatási rendszereik és programjaik kidolgozása során a tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy programjaik kiterjedjenek **a kkv-k támogatására** az energiahatékonysági intézkedések **járulékos előnyeinek számszerűsítésére**, az energiahatékonysági ütemtervek kidolgozására és a kkv-k számára energiahatékonysági hálózatok kialakítására, független szakértők segítségével.

8.3. Többszörös előnyök

Az egyik oka annak, hogy a vállalkozások – és különösen a kkv-k – nem fektetnek többet az energiahatékonyságba, az, hogy a projektjavaslatok általában csak az energiamegtakarításra összpontosítanak (lásd a klasszikus megközelítést a 4. ábrán), ami a legtöbb vállalkozás számára nem alapvető tevékenység. Az energiahatékonyság javításának **összes előnyének számszerűsítésével és kommunikálásával** (lásd a 4. ábrán a járulékos előnyök megközelítését), beleértve a termékminőség javulását, a termelékenység növekedését, a jobb beltéri környezetet stb., a projektjavaslatok versenyképesebbé és vonzóbbá válnak a vállalkozások számára (23).

4. ábra: A hagyományos és a járulékos előnyöket figyelembe vevő módszer összehasonlítása

AJÁNLÁSOK A NEMZETI POLITIKAI DÖNTÉSHOZÓK SZÁMÁRA – MAGYARORSZÁG ESETE

A **2015. évi 57. törvény az energiahatékonyságról** határozza meg Magyarország jogi kereteit az energiafelhasználás csökkentésére különböző ágazatokban. Az egyik központi eleme az energiaauditok követelménye, különösen a nagyvállalatok esetében.

A törvény szerint:

- A nagyvállalatok (nem kkv-k) kötelesek legalább négyévente energiaauditot végezni. Ez az intézkedés biztosítja, hogy a vállalatok azonosítsák az energiamegtakarítási lehetőségeket, és lépéseket tegyenek az energiahatékonyság javítása érdekében.
- Ezeket az ellenőrzéseket képzett energia auditoroknak vagy a nemzeti hatóságnál bejegyzett auditor szervezeteknek kell elvégezniük.
- Alternatív megoldásként a vállalatok mentesülhetnek az ellenőrzési kötelezettség alól, ha az ISO 50001-nek megfelelő energiagazdálkodási rendszert működtetnek, amely magában foglalja az energiafelhasználás folyamatos figyelemmel kísérését és optimalizálását.
- A törvény felhatalmazza a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatalt (MEKH) a megfelelés ellenőrzésére, bírságok kiszabására és az auditorok nemzeti nyilvántartásának vezetésére.

Ezeknek a rendelkezéseknek a célja az EU energiahatékonysági irányelvével való összhang biztosítása, valamint a vállalati szektorban a felelősségteljesebb és fenntarthatóbb energiafogyasztás felé történő elmozdulás ösztönzése.

A 2015. évi LVII. törvény legutóbbi módosításai a **2025. évi XXV. törvénnyel** tisztázták a nagyvállalatok energiaaudit-kötelezettségeit, és kibővítették a nemzeti kötelező rendszer keretében támogatható energiahatékonysági intézkedések típusait. Új jelentési és regisztrációs követelményeket vezettek be, és szigorították a meg nem felelésért kiszabható szankciókat. A hatékonyabb végrehajtás érdekében megerősítették a szabályozási felügyelet jogalapját is.

Ajánlás:

Jelenleg: A 2015. évi LVII. törvény az energiahatékonyságról Magyarországon megemlíti az energiahatékonyság javításával járó **nem energetikai előnyöket**. Meghatározza, hogy a kidolgozandó hosszú távú felújítási stratégiának meg kell határoznia az épületek energiahatékonysága terén várható energiamegtakarítást, és tényeken alapuló becslést kell tartalmaznia az egészség, a biztonság és a levegőminőség javulása terén várható előnyökről. A törvény azonban nem határoz meg konkrét követelményeket vagy módszereket. Az ellenőrzés kizárólag az intézkedések energia-megtakarítására és költséghatékonyságára összpontosít.

Javasolt módosítás: Kiegészítéssel kell ellátni a nem energetikai előnyök azonosítására és leírására vonatkozó kötelezettséget, például: „Az energiaauditnak figyelembe kell vennie a potenciális nem energetikai előnyöket is, különös tekintettel a javasolt energiahatékonysági intézkedéseknek a következőkre gyakorolt hatására: jobb munkakörülmények, csökkentett kibocsátás, fokozott folyamatbiztonság vagy jobb termékminőség.”

A 122/2015 (V. 26.) kormányrendelet végrehajtja a 2015. évi LVII. LVII. számú energiahatékonysági törvényt, amely az energiahatékonysági célok elérésére, a jelentéstételi kötelezettségekre, az energiaauditokra és az energiamegtakarítási kötelezettség rendszerének működésére vonatkozó részletes szabályokat állapít meg. Meghatározza, hogyan kell kiszámítani a végfelhasználói energiamegtakarítást, lefekteti a megtakarítást eredményező „politikai intézkedések” módszertanát, és előírja az átváltási tényezőket, a referenciaértékeket és a kiegészítő („alternatív”) politikai intézkedésekre vonatkozó szabályokat. Az egész III. rész az energiaaudit-rendszerrel foglalkozik: előírja az auditok minimális tartalmi követelményeit, az auditorokra és az auditáló szervezetekre vonatkozó szabályokat (pl. regisztráció, kompetencia, függetlenség), a felügyeletet és a határokon átnyúló auditokra vonatkozó rendelkezéseket. A rendelet felügyeleti és ellenőrzési mechanizmusokat állapít meg: a rendelet tartalmazza az auditok felülvizsgálatára vagy felügyeletére vonatkozó rendelkezéseket a visszaélések és az elfogultság megelőzése érdekében. A rendelet tartalmazza az energiaauditorok szakmai képzésére, továbbképzésére és vizsgáztatására vonatkozó eljárási szabályokat.

Összegezve, a 122/2015 (V. 26.) rendelet az energiahatékonysági törvényt gyakorlatba ülteti azáltal, hogy előírja az energiahatékonysági kötelezettségek mérésének, nyomon követésének és végrehajtásának módját – az energiaauditok központi szerepet játszanak a megtakarítások ellenőrzésében és a rendszer integritásának biztosításában.

Ajánlás:

Az energiaaudit hatókörével kapcsolatban javasoljuk, hogy legalább 3 járulékos előny azonosítását tegyen a jogszabály kötelezővé, beleértve a CO₂-kibocsátás elkerülését is. Emellett javasoljuk, hogy alkalmazzák a haszonmutatót és az ajánlásokat is, a KNOWNNEBs eszközök vagy hasonló eszközök segítségével. Javasoljuk, hogy a rendelet foglalkozzon az oktatással és a vizsgákkal is, nevezetesen, hogy a szükséges ismeretek körét kiterjesszék a járulékos hatásokra is, és hogy a képzési anyagok tartalmazzák az eszközök gyakorlati használatának oktatását is.

Az auditokkal kapcsolatos további jogszabályok:

Ha a fenti két jogszabály kötelező szabályokat állapít meg a nem energetikai előnyök auditfolyamatba való bevonására vonatkozóan, akkor a következő további jogszabályokat ennek megfelelően módosítani kell:

- A MEKH 1/2017 (II. 16.) rendelete: Szabályozza az energiaauditorok és az auditáló szervezetek adatszolgáltatási kötelezettségeit, valamint az együttműködő szervezetek éves jelentéstételi kötelezettségeit.
- 2/2017 (II. 16.) MEKH rendelet: Az energiafogyasztásra és az elért energiamegtakarításra vonatkozó adatszolgáltatási kötelezettségeket szabályozza a nagyvállalatok és az energiaügyi tanácsadó alkalmazására kötelezett vállalatok számára.
- 666/2020 (XII. 28.) kormányrendelet és az Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM) 19/2021 (IV. 14.) rendelete: Módosítja az energiaauditokra, a fűtési és légkondicionáló rendszerek ellenőrzésére és felülvizsgálatára vonatkozó szabályokat, beleértve a kötelezettségeket, a küszöbértékeket, az ellenőrzések gyakoriságát és a mentességeket.

MELLÉKLET: INTERJÚ TÉMÁK

1. Általános kérdések az interjúalanyról, valamint a találkozó időtartamáról, időpontjáról és helyszínéről.
2. Egyetért-e az új EED átdolgozásával: az energiaauditoknak kötelezőnek kell lenniük, és miért? Egyetért-e a NEB-ek előnyeinek beépítésével és ösztönzésével, és miért?
3. Úgy véli, hogy a NEB-ek elég relevánsak ahhoz, hogy bekerüljenek a nemzeti jogszabályokba vagy rendeletekbe? Miért?
4. Melyik nemzeti energiaügyi politikában és tervben szerepelnek a NEB-ek? Van-e más, előre látható energiaügyi politika és terv, amelybe a NEB-ek is bekerülnek? Hogyan lehet a NEB-eket beépíteni az energiaügyi politikákba és tervekbe?
5. Melyik 3 NEB-t tartja a leginkább relevánsnak az energiaaudit során?
6. Úgy gondolja, hogy ezek az eszközök vagy hasonló eszközök hasznosak a politikai ajánlások – EED átdolgozás – támogatásához?
7. Mit gondol a KNOWnNEBs eszközökön bemutatott eredményekről?